

Која је нова велика породична тајна која се крије од околине и гура под тепих? Судаћи по насловима у светској штампи, то нису насилни мужеви нити родитељи психопате, већ деца која злостављају своје родитеље. Родитељи су постали нове жртве породичног насиља, а деца нови злостављачи који сеју страх.

У извештају недавно објављеном у Великој Британији, наведено је да се родитељи све чешће јављају на телефонске линије за помоћ у случајевима породичног насиља, жалећи се на децу свих узраста. Невероватно, али неких 2% позива односи се на злостављање од стране деце млађе од 3 године, док деца испод 10 година чине 10% злостављања. Најопаснији су између 13 и 15 – када најчешће прете, севају ножевима, туку, гађају итд. Како показују статистике, главне жртве малих насилника су њихове мајке, али њихови главни тлачитељи нису синови, већ ћерке. Слично је и у другим крајевима света – Канади, Аустралији и САД, где један извештај наводи да сваки трећи тинејџер злоставља своје родитеље.

Наравно, сматра се да те бројке нису верне будући да се многи родитељи не усуђују да пријаве шта им се дешава. Агресија деце према родитељима, нарочито девојчица, кажу стручњаци, још је табу и треба порадити на њеном превазилажењу. Са жаљењем се примећује да су најважнији фактори који родитеље спречавају да затраже помоћ – стид, свест о сопственом неуспеху у улози родитеља и бојазан да ће околина сматрати да су сами заслужили оно што им се дешава.

Како студије показују, најризичнија група, тј. најчешће жртве малтретирања од стране деце јесу попустљиви родитељи. Опуштено родитељство без стега и строгих правила, које се пропагира у многим популарним теоријама васпитања, осим што угрожава родитеље, уједно повећава и шансу да ће деца постати деликвенти, наводи се у студији Универзитета Брајгам. Иза злостављања родитеља обично се крије потпуни недостатак поштовања према њима и генерално према свим ауторитетима, што је тренд који је започео још 80-их, у време јачања група за заштиту децијих права. Док су с једне стране ове групе чиниле добру ствар тиме што су подизале свест о правима деце, с друге стране су отишле мало предалеко, стварајући код деце претерани осећај заслужности,

док су се родитељима права све више осипала.

Истовремено, на нове генерације родитеља сручила се и читава поплава савета о васпитавању деце. Књижаре су постале крцате насловима типа „Позитивно родитељство“, „Како волети дете“ „Како разговарати са дететом“, „Како одгајити самопоуздано дете“ итд. Целокупна филозофија савременог васпитавања деце, која вреба са хиљада и хиљада страница упутстава и савета које типичан модерни родитељ ишчитава, ствара утисак да је у питању наука мало компликованија од теорије стрингова. Све захукталија „индустрија родитељства“ подстиче осећај несигурности код родитеља и чини свако питање, од навикавања детета на ношу па до стварања здравих навика у исхрани сувише компликованим. Уз ауторитативну стручну литературу, ту су и бомбастични наслови из штампе који сугеришу да све што чините има судбоносни утицај на развој вашег злата, што је све заједно учинило да мајке и очеви почну према својој деци да се опходе као према мехурима од сапунице који се сваког тренутка могу распрснути уколико ови не буду пажљиви. У сталној паници да случајно не истраумирају своја чеда, научили су да им што мање противрече, да посвећују претерану пажњу и најмањим њиховим прохтевима и да их обавезно третирају као себи равне.

Парадоксално, али чини се да инфлација савета и упутстава заправо смањује успешност родитеља у савлађивању најобичнијих родитељских задатака. Тако се стиже у апсурдну ситуацију да рецимо (У Британији) расте број деце која у први разред основне школе крећу у пеленама, јер родитељи нису успели да се снађу и придржавајући се свих савета стручњака, науче своје дете једној од основних вештина које одликују цивилизовано људско биће. Слично је и са другим „цивилизацијским“ тековинама попут самодисциплине, контроле афеката и нагона. Очигледно, у жељи да „не спутавају“ децу, родитељи им ускраћују неопходно „уљуђивање“ и остављају их у полудивљем стању. А из тог полудивљег стања лако произилазе и ситуације као што су физички напади на сопствене родитеље.

Неминовно, негде успут, између давања опширних образложења о томе зашто данас нема новца за албум за сличице а било га је за рачуне, и преговора о томе да ли ће се гледати дневник или цртани филм, заборавило се ко је ту родитељ а ко дете. Хијерархија у породици, која је природна и неизбежна, окренула се наглавачке – будући да савремени родитељ, оптерећен исправношћу својих поступака није умео да се наметне као доминантнији, дете је попунило упражњено место. Показало се да оно има јачу вољу, и његова воља све више управља тим односом, а агресивност је само један аспект ове нове породичне равнотеже. На интернету се могу одгледати видео снимци размажених тинејџера који насрћу бејзбол палицама на родитеље зато што су разочарани поклоном, а на београдским улицама може се присуствовати хистеричним нападима деце која захтевају одлазак у „Мекић“ бацају се на под, бију и вређају

родитеље, бабе и деде због неуслишених хирова.

Наравно, истовремено се спроводе жестоке кампање за забрану физичког кажњавања деце, а они родитељи који имају обичај да пљусну дете по дупету због безобразлука проглашавају се „злостављачима“ који „упропашћавају“ сопствену децу. Само, шта је са оним родитељима који су децу упропастили својом попустљивошћу, који су створили мале монструме ускративши им дисциплину, цивилизовање и шансу да постану људска бића која умеју да користе вц-шољу и не уједају родитеље кад им се не допадне поклон? Они су просто „јадне жртве“ које нико ни за шта неће окривити.